

Strasbourg, 16.1.2018
COM(2018) 29 final

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

ringmajanduse seireraamistiku kohta

{SWD(2018) 17 final}

1. Sissejuhatus

Üleminek **ringmajandusele** on suurepärane **võimalus** muuta majandust ja teha see **kestlikumaks**, panustada **kliimaeesmärkide saavutamisse** ja **Maa ressursside kaitsmisse**, luua **kohalikke töökohti** ning tekitada Euroopale **konkurentsieeliseid** maailmas, mis on **suurte muutuste tuules**. Hiljuti rõhutati ringmajanduse tähtsust Euroopa ettevõtete jaoks uuendatud ELi tööstuspoliitika strateegias¹. Ringmajandusele üleminek aitab saavutada ka kestliku arengu tegevuskava 2030² eesmäärke.

Ringmajanduse tegevuskavas³ on ringmajandus määratletud majandusena, kus toodete, materjalide ja ressursside väärtus säilib majanduses võimalikult kaua ning jäätmete ke on võimalikult väike.

Ringluspõhisemale majandusele üleminekul on vaja jälgida peamisi suundumusi ja mustreid, et **mõista**, kuidas erinevad ringmajanduse elemendid aja jooksul muutuvad, aidata **kindlaks teha** liikmesriigis **edu toovad tegurid** ning **hinnata**, kas võetud meetmed on piisavad. Sellise jälgimise tulemuste põhjal tuleks seada **uued prioriteedid, mille abil püüelda ringmajanduse loomise pikaajalise eesmärgi poole**. Need tulemused ei ole olulised ainult poliitikakujundajatele, vaid peaksid inspireerima kõiki ja andma tõuke uute meetmete võtmiseks.

Seepärast tegi komisjon ringmajanduse tegevuskavas ettepaneku, et töötab välja lihtsa ja tõhusa seireraamistiku. Ettepanekut on toetanud Euroopa Liidu nõukogu oma järeldustes ringmajanduse tegevuskava kohta,⁴ milles ta rõhutas vajadust seireraamistiku järele, et tugevdada ja hinnata ringmajandusele üleminekul tehtavaid edusamme, vähendades samal ajal halduskoormust. Euroopa Parlament on kutsunud komisjoni üles töötama välja ressursitõhususe näitajad, et jälgida edusamme ringmajandusele üleminekul⁵.

Käesoleva teatisega viiakse see ettepanek ellu ja esitatakse seireraamistik, mis koosneb ringmajanduse peamisi elemente hõlmavatest asjakohastest põhinäitajatest.

Ringmajanduse seire raamistik toetub ressursitõhususe tulemustabelile⁶ ja toorainete tulemustabelile,⁷ mille komisjon on viimastel aastatel välja töötanud, ning täiendab neid. Raamistik on esitatud **veebisaidil**⁸ koos kõigi näitajatega ning seda ajakohastatakse pidevalt.

2. Ringmajandusele üleminekul tehtavate edusammude jälgimine

Ringmajandusele üleminekul tehtavate edusammude jälgimine on keeruline ülesanne. Ringmajandusele üleminek ei piirdu teatavate materjalide või sektoritega. See on süsteemne

---

¹ COM(2017) 479.

² https://ec.europa.eu/info/strategy/international-strategies/global-topics/sustainable-development-goals/eu-approach-sustainable-development_en

³ COM(2015) 614.

⁴ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/06/20/envi-conclusions-circular-economy/pdf>.

⁵ Euroopa Parlamendi 9. juuli 2015. aasta resolutsioon ressursitõhususe ja ringmajandusele ülemineku kohta (2014/2208(INI)).

⁶ http://ec.europa.eu/environment/resource_efficiency/targets_indicators/scoreboard/index_en.htm.

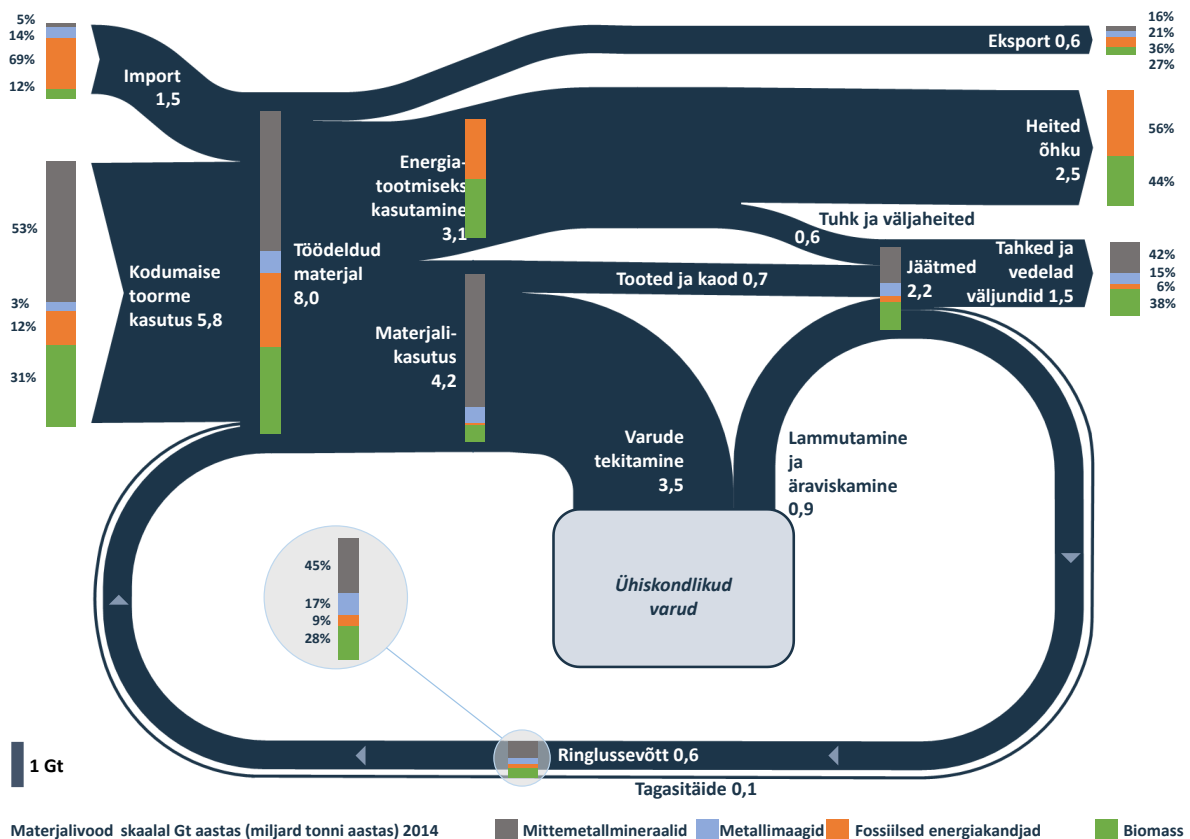
⁷ <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/1ee65e21-9ac4-11e6-868c-01aa75ed71a1>.

⁸ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/circular-economy>

muutus, mis mõjutab kogu majandust ja hõlmab kõiki tooteid ja teenuseid. Soovitatavalt peaksid näitajad hõlmama suundumusi toodete, materjalide ja ressursside majandusliku väärtuse säilimisel ning jäätmetekkes.

Ei ole olemas ühte kõigi poolt tunnustatud „ringlevuse“ näitajat ning kindlaid valmisnäitajaid kõige tähtsamate suundumuste kirjeldamiseks on liiga vähe. Ühe meetme või tulemusnäitajaga ei oleks võimalik ringmajandusele ülemineku keerukust ja mitmemõõtmelisust vajalikul määral hõlmata. Seepärast kasutatakse loodava seireraamistiku puhul asjakohaste näitajate kogumit.

Üks võimalus ringmajanduse vaatlemiseks on jälgida, kuidas materjalid majandusse sisenevad, seal liiguvad ja (lõpuks) sealt väljuvad. Sellise visuaalse ülevaate võib anda materjalivoogude diagramm, mis näitab kõiki majanduses liikuvaid tooraineid – nii koondatult kui ka materjalikategooriate kaupa rühmitatult – alates nende saamisest kuni jäätmeteks muutumiseni.

Joonis 1. Materjalivood majanduses (EL 28, 2014)^{9, 10}

⁹ Allikas: Andreas Mayer, Willi Haas, Dominik Wiedenhofer, Fridolin Krausmann, Philip Nuss, Gian Andrea Blengini: *Monitoring the circular economy in the EU28 - A mass-balanced assessment of economy wide material flows, waste and emissions from official statistics*. Ilmub väljaandes *Journal of Industrial Ecology*.

¹⁰ Energiatootmiseks kasutamine hõlmab tooraineid, mida kasutatakse põletamiseks või toidu- ja sööda tootmiseks.

Joonisel 1 on esitatud ELi 2014. aasta materjalivoogude ülevaade ELis. Vasakul pool sisendi kohta esitatud andmed näitavad, et igal aastal muudetakse energiaks või toodeteks 8 miljardit tonni materjale. Ringlussevõttust saadakse üksnes 0,6 miljardit tonni. Väljundiandmed näitavad, et 2,2 miljardist tonnist tekkinud jäätmetest üksnes 0,6 miljardit tonni siseneb uuesti süsteemi ringlussevõetud materjalidena. Ülejäänud 1,5 miljardit tonni materjale on jäätmed. Need andmed näitavad, et **olukorra parandamiseks on ruumi küllalt**, eelkõige suurendades teisese toormena ringlussevõetavate materjalide osakaalu ning vähendades jäätmeteket.

Seireraamistiku eesmärk on mõõta ringmajandusele üleminekul tehtavaid edusamme viisil, mis hõlmab kõiki erinevaid dimensioone ressursside, toodete ja teenuste olemusringi igas etapis. Seepärast sisaldab seireraamistik **kümmet näitajat** (vt tabel 1), mis on rühmitatud **nelja ringmajanduse etappi ja aspekti**: 1) tootmine ja tarbimine, 2) jäätmekäitlus, 3) teisene toore ning 4) konkurentsivõime ja innovatsioon. Rühmitamisel on üldjoonteks lähtutud ringmajanduse tegevuskava loogikast ja struktuurist.

Ringmajanduse seireraamistik

1 EL tooraine omavarud

ELis toodetud ja kasutatud peamiste materjalide osakaal (sh kriitilise tähtsusega toorained)

2 Keskkonnahoidlikud riigihanked

Keskkonnahoidlikke sisaldavate suuremate riigihangete osakaal ELis

3a-c Jäätmete

Olmejäätmete teke elaniku kohta; kogu jäätmete (v.a peamised mineraaljäätmek) SKP ühiku kohta ja kodumaise materjalitarbimise suhtes

4 Toidujäätmed

Tekkinud toidujäätmete kogus

7a-b Ringlussevõetud materjalide panus toorainenõudluse täitmisel

Teisese toorme osakaal kogu materjalinõudluses konkreetsete materjalide puhul ja kogu majanduses

8 Ringlussevõetavate toorainetega kauplemine

Teatavate ringlussevõetavate toorainete import ja eksport

5a-b Üldine ringlussevõtu määr

Olmejäätmete ja kõigi muude jäätmete (v.a peamised mineraaljäätmek) ringlussevõtu määr

6a-f Konkreetsete jäätmevoogude ringlussevõtu määrad

Pakendijäätmete, plastpakendite, puitpakendite, elektroonikaromude ringlussevõtu määr, ringlussevõetud biojäätmek inimese kohta ning ehitus- ja lammutusjäätmete taaskasutamise määr

9a-c Erainvesteeringud, töökohad ja kogulisandväärtus

Erainvesteeringud, tööga hõivatute arv ning kogulisandväärtus ringmajanduse sektorites

10 Patendid

Jäätmekäitluse ja ringlussevõtu seotud patentide arv

Nr	Nimetus	Tähtsus	ELi vahendid (näited)
Tootmine ja tarbimine			
1	ELi omavarustus toorainetega	Ringmajandus peaks aitama vähendada toorainete, eelkõige kriitilise tähtsusega toorainete tarnega seotud riske.	Tooraineid käsitlev algatus; ressursitõhususe tegevuskava
2	Keskkonnahoidlikud riigihanked*	Riigihanked moodustavad suure osa tarbimisest ning võivad soodustada ringmajandust.	Riigihangete strateegia; riigihangetega seotud ELi toetuskavad ja vabatahtlikud kriteeriumid
3a-c	Jäätmete ke	Ringmajanduses on jäätmete ke minimaalne.	Jäätmete raamdirektiiv; konkreetseid jäätmevoogusid käsitlevad direktiivid; plastistrateegia
4	Toidujäätmed*	Toidu äraviskamisel on halb mõju keskkonnale, kliimale ja majandusele.	Üldiste toidualaste õigusnormide määrus; jäätmete raamdirektiiv; mitmesugused algatused (nt ELi toidukao ja toidujäätmete platvorm)
Jäätmekäitlus			
5a-b	Üldine ringlussevõtu määr	Ringlussevõtu suurendamine on osa üleminekust ringmajandusele.	Jäätmete raamdirektiiv
6a-f	Konkreetsete jäätmevoogude ringlussevõtu määrad	See näitab edasiminekut peamiste jäätmevoogude ringlussevõtul.	Jäätmete raamdirektiiv; prügiladirektiiv; konkreetseid jäätmevoogusid käsitlevad direktiivid
Teisene toore			
7a-b	Ringlussevõetud materjalide osatähtsus toorainenõudluse täitmisel	Ringmajanduses kasutatakse uute toodete valmistamisel tavaliselt teisest tooret.	Jäätmete raamdirektiiv; ökodisaini direktiiv; ELi ökomärgis; kemikaalimäärus REACH; kemikaale, jäätmeid ja tooteid käsitlevate poliitikameetmete vahelise seosega seotud algatus; plastistrateegia; teisese toorme suhtes kehtivad kvaliteedinormid
8	Ringlussevõetavate toorainetega kauplemine	Ringmaterjalidega kauplemine kajastab siseturu tähtsust ning ringmajanduse üleilmset haaret.	Siseturupoliitika; jäätmesaadetiste määrus; kaubanduspoliitika
Konkurentsivõime ja innovatsioon			
9a-c	Erainvesteeringud, töökohad ja kogulisandväärtus	See kajastab ringmajanduse panust töökohtade loomisse ja majanduskasvu suurendamisse.	Euroopa investeerimiskava; struktuuri- ja investeerimisfondid; InnovFin; ringmajanduse rahastamise tugiplatvorm; kestlik rahastamisstrateegia; roheline tööhõive algatus; Euroopa uus oskuste tegevuskava; siseturupoliitika
10	Patendid	Ringmajandusega seotud innovaatiline tehnoloogia suurendab ELi konkurentsivõimet maailmas.	Horisont 2020

* Näitajad on välja töötamisel

Tabel 1. Ringmajanduse seire raamistikus kasutatavad näitajad

Need näitajad valiti välja selleks, et hõlmata ringmajanduse peamisi elemente. Näitajate valimisel arvestati andmete kättesaadavust, võttes arvesse ressursitõhususe tulemustabelit ja toorainete tulemustabelit. Näitajad põhinevad võimalikult suurel määral olemasolevatele andmetele, vältides nii halduskoormuse suurenemist. Muud kriteeriumid, mida näitajate valimisel arvesse võeti, olid asjakohasus, vastuvõetavus, usaldusväärsus, kasutamise lihtsus ja stabiilsus.

Lisaks võeti näitajate valimisel arvesse tegevuskava üle peetud avaliku konsultatsiooni käigus saadud vastuseid¹¹ ning arutelusid liikmesriikide esindajate ja sidusrühmade ekspertidega¹².

Komisjon suurendab teadmistebaasi ja **andmete kättesaadavust** ringmajandusega seotud edusammude mõõtmiseks:

- jätkatakse tööd keskkonnahoidlikke riigihankeid ja toidujäätmeid käsitlevate näitajate jaoks sobilike **metoodikate** ja andmekogumite **väljatöötamiseks**. Eesmärk on avaldada andmed lähiaastatel. Eurostat koostab vahepeal mõne esialgse hinnangu toidujäätmete kohta;
- osana 2015. aasta ringmajanduse paketist ja komisjoni üldisematest jõupingutustest ELi jäätmestatistika kvaliteedi parandamiseks on komisjon teinud ettepaneku **ühtlustada** olmejäätmete¹³ ja pakendijäätmete¹⁴ **ringlussevõtu määrade arvutamise metoodikad**. Kui ettepanekud nõukogus ja Euroopa Parlamendis vastu võetakse ja liikmesriikides rakendatakse, muutub statistika usaldusväärsemaks ja võrreldavamaks;
- programmist „Horisont 2020“ rahastab komisjon mitut **teadusprojekti**, mille tulemusena saadakse paremaid andmeid ametliku statistika täiendamiseks, eelkõige ELi toorainealase teabesüsteemi¹⁵ kaudu.

3. Esimesed järeldused

Seireraamistiku kümme näitajat annavad üldise pildi peamistest aspektidest, mille abil saab ELi majandust ringluspõhisemaks muuta. Kuna ringmajanduse meetmete tulemused kajastuvad statistikas alles mõne aja pärast, on mõistlik alustada **võrdlusaluste kehtestamisest**. See aitab jälgida tulevasi arengusuundi ja annab teavet poliitika kujundamiseks.

ELi ja selle liikmesriikide tulemusi on vaja tingimata parandada ning selleks on olemas märkimisväärsed võimalused. Mõnes valdkonnas on ELi roll suurem (nt ringlussevõetavate toorainetega kauplemine) kui mujal (nt keskkonnahoidlikud riigihanked).

Tootmine ja tarbimine

---

¹¹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2017-1830357_en .

¹² Keskkonnaalase arvepidamise ametliku statistika koostajad ja ressursitõhususe / integreeritud tootepoliitika ja toorainepoliitika eksperdid:

<http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=2673>,

<http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=470>,

<http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=2812>,

<http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=1353>.

¹³ COM(2015) 595 final.

¹⁴ [COM\(2015\) 596 final](#).

¹⁵ <http://rmis.jrc.ec.europa.eu/>

Tootmises ja tarbimises on märgata teatavaid ringluspõhisemaid suundumusi, näiteks jäätmetekke puhul. Siiski on veel küllalt võimalusi vähendada eri liikmesriikides ja eri materjalide puhul saavutatud tulemuste erinevusi.

Toorainetega **omavarustatuse** näitaja põhjal võib öelda, et EL **varustab end** enamike mittemetallmineraalidega (nt ehitusmaterjalid ja tööstusmineraalid) **suures osas ise**. Samas kinnitab näitaja ka seda, et **kriitilise tähtsusega toorainete**¹⁶ puhul sõltub EL suurel määral impordist, mis rõhutab vajadust tagada neile turvaline juurdepääs ja varuda neid mitmekesisematest allikatest. ELi eesmärk kujundada välja kestlik, vähese CO₂-heitega, ressursitõhus ja konkurentsivõimeline majandus¹⁷.

Riigihanked moodustavad suure osa SKPst. See tähendab, et **keskkonnahoidlikud riigihanked**, mille puhul ametiasutused kasutavad oma ostujõudu keskkonnahoidlike kaupade, teenuste ja tööde valimiseks, võivad soodustada ringmajandust ja innovatsiooni¹⁸. Selle näitaja jaoks on vaja veel andmeid.

Aastatel 2006–2016 **vähenes olmejäätmete**¹⁹ teke ELis elaniku kohta 8 %, keskmiselt 480 kilogrammini aastas. See on selge näide valdkonnast, kus iga inimene saab panustada. Liikmesriigiti on aga märgata suuri erinevusi (250–750 kg elaniku kohta aastas)²⁰ ning mitmes liikmesriigis on olmejäätmete teke endiselt tõusuteel. Tekitatud jäätmekogus on ikka veel teataval määral vastavuses SKPga elaniku kohta. Seepärast on hea, et **kogu jäätmete** (sh tööstus- ja kaubandusjäätmed, kuid v.a peamised mineraaljätmed) SKP ühiku kohta on alates 2006. aastast **vähenenud** 11 %.

Toidujäätmete²¹ vähendamine aitaks oluliselt säästa toidu tootmiseks kasutatavaid ressursse. Toidujäätmed tekivad kogu väärtusahelas: tootmisel ja turustamisel, kauplustes, restoranides, toitlustusettevõtetes ja kodudes. Seepärast on nende kogust äärmiselt keeruline hinnata. Eurostati esialgsete hinnangute kohaselt **vähenes** aastatel 2012–2014 toidujäätmete kogus ELis 81 miljonilt tonnilt 76 miljonile tonnile (ehk ligikaudu 7 %), st elaniku kohta 161 kg-lt 149 kg-le.

Jäätmekäitlus

Jäätmekäitlus areneb üldiselt positiivses suunas, kuigi paranemisruumi on veel küllalt ning erinevused liikmesriikide ja jäätmevoogude vahel on endiselt olemas.

Aastatel 2008–2016 **suurenes olmejäätmete ringlussevõtu määr** 37 %-lt 46 %-le. Viis liikmesriiki võtavad ringlusse üle poole olmejäätmetest, mõni riik on aga saavutamas

¹⁶ COM(2017) 490.

¹⁷ Nt elektriautode akudes kasutatav koobalt, päikesepaneelides kasutatav silikoon.

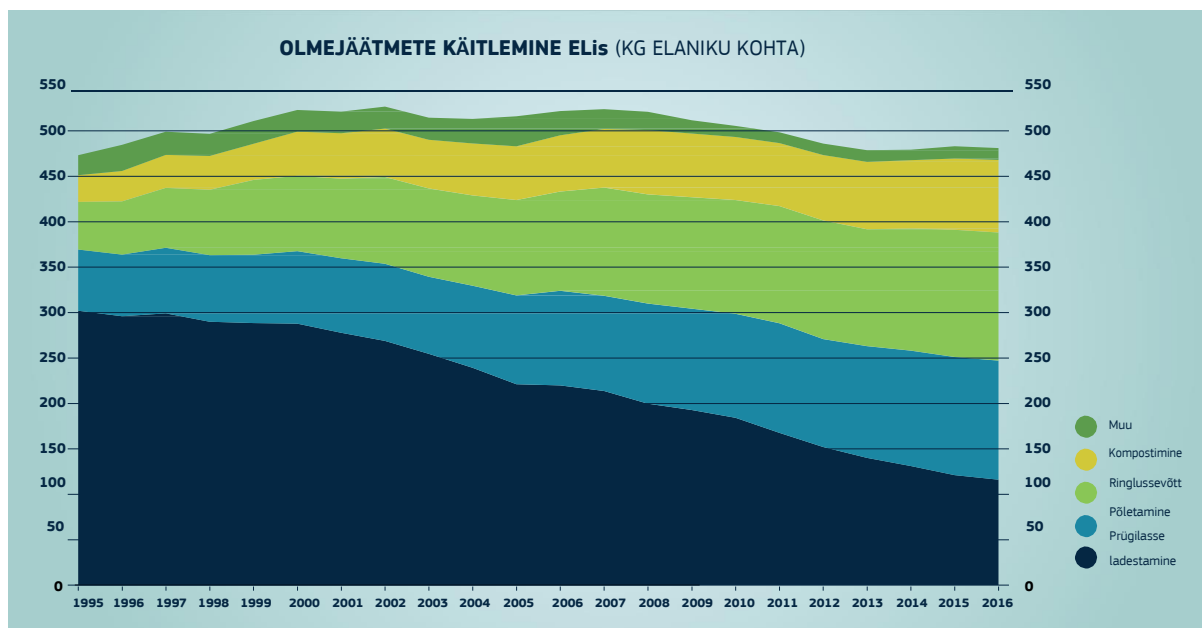
¹⁸ http://ec.europa.eu/environment/gpp/index_en.htm

¹⁹ Kodumajapidamistest ja avalikust ruumist pärit jätmed ning muudest allikatest pärit sarnased jätmed.

²⁰ Teatavate erinevuste põhjuseks on asjaolu, et liikmesriigid mõõdavad jäätmeteket erineval moel.

²¹ https://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/eu_actions_en

komisjoni 2030. aasta eesmärgiks seatud ringlussevõtumäära 65 %²²; viies liikmesriigis on ringlussevõtu määr endiselt alla 25 %²³.

Allikas: Eurostat.

Aastatel 2008–2015 suurenes ka pakendijäätmete ringlussevõtu määr ELis 62 %-lt 66 %-le; see suurenes peaaegu kõigis liikmesriikides ning 2015. aastaks olid peaaegu kõik liikmesriigid saavutanud 2008. aastaks püstitatud 55 % sihttaseme (komisjon on 2025. aastaks seadnud eesmärgiks saavutada ringlussevõtu määr 65 % ning 2030. aastaks 75 %²⁴). **Plastpakendite** ringlussevõtu määr ELis on märkimisväärselt väiksem, **40 %**, kuigi olukord on viimastel aastatel paranenud.

Bio-olmejäätmeid võeti ELis 2016. aastal **ringlusse** 79 kg elaniku kohta, mis on 23 % rohkem kui 2007. aastal.

Elektroonikaromude ringlussevõtu andmed näitavad, et nende jäätmete kogumise ja ringlussevõtu määr on liikmesriigiti väga erinev ning on olemas suurepärased võimalused ressursitõhususe suurendamiseks ja ebaseadusliku kogumise, käitlemise ja vedamise vähendamiseks. Selliseid **liikmesriike**, kes võtsid ringlusse²⁵ üle poole nendes riikides müüdnud elektroonikaromudest, oli 2015. aastal **üksnes neli**.

20 liikmesriiki on teatanud, et **ehitus- ja lammutusjäätmete** taaskasutamise 2020. aastaks kehtestatud sihtarv 70 %²⁶ on neil juba saavutatud. See on **hea** märk, võttes arvesse, et kaalu

²² COM(2015) 595 final.

²³ Liikmesriigid kasutavad ringlussevõtu määrade arvutamiseks erinevaid meetodeid, mis seletab osaliselt erinevusi. Komisjon on jäätmealase õigusakti ettepanekuga näinud ette ühtse meetodi.

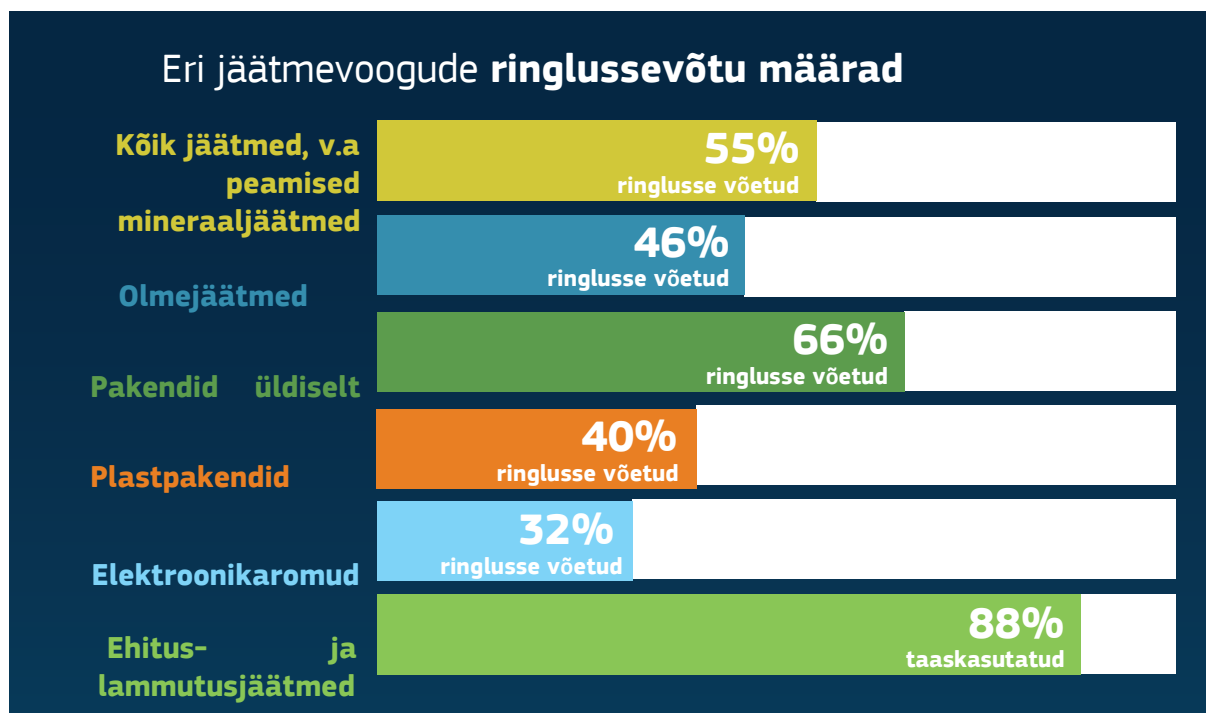
²⁴ [COM\(2015\) 596 final](#).

²⁵ Või kes valmistasid neid ette korduskasutamiseks.

²⁶ Sihtarv hõlmab peale ringlussevõtu ka korduskasutamist ja muud materjali taaskasutamist, sealhulgas ohutute ehitus- ja lammutusjäätmete (v.a looduslikud ained) kasutamist tagasitäiteks.

poolest on see suurim jäätmevoog ELis. Tuleks aga märkida, et sihtarv hõlmab tagasitäidet,²⁷ mille puhul läheb materjalide väärtus majanduse jaoks kaotsi ning seetõttu ei aita see kaasa ringmajanduse edendamisele. Lisaks on andmete esitamine liikmesriigiti väga erinev.

Allikas: Eurostat.

Teisene toore

Ringlussevõetud materjale kasutatakse üldise materjalinõudluse täitmisel suhteliselt vähe. Suureneb teisese toormega kauplemine nii ELi sees kui ka kolmandate riikidega.

Ringmajanduses võetakse toodetes ja nende osades leiduvad materjalid pärast toote olelusringi lõppu ringlusse ning suunatakse teisese toormena majandusse tagasi. See vähendab tootmise ja tarbimise keskkonnajalajälge ning suurendab toorainetega varustatuse kindlust. ELis ületaks toorainenõudlus pakkumise ka siis, kui kõik jäätmed muudetaks teiseseks toormeks. Seepärast on esmase toorainega varustatus ka edaspidi vajalik.

Vaatamata sellele, et 2004. aastast on **ringlussevõetud materjalide** osakaal pidevalt suurenenud, täidavad need **ELi materjalinõudlusest** keskmiselt vaid **ligikaudu 10 %**. Mitmesuguste suures koguses toodetavate materjalide puhul täidetakse teisese toormega üle 30 % materjalide kogunõudlusest (nt vask ja nikkel). Paljude materjalide, sealhulgas peaaegu kõigi kriitilise tähtsusega toorainete puhul kasutatakse ringlussevõetud materjale toorainenõudluse täitmiseks endiselt liiga vähe või ei kasutata üldse. Selle põhjuseks võib olla asjaolu, et selliste materjalide ringlussevõtt ei ole kasumlik, selleks puuduvad

²⁷ Taaskasutustoiming, mille puhul sobivaid jäätmeid kasutatakse kaevandatud ala korrastamiseks või maastikukujunduse eesmärgil.

tehnoloogialahendused või sisalduvad need toodetes, mida kasutatakse pika aja jooksul (nt haruldased muldmetallid, mida kasutatakse tuuleturbiinides).

Ringlussevõetavate jäätmetega kauplemise näitaja kohaselt on **EL paljude ringlussevõetavate jäätmevoogude** (nt plast, paber ja papp, raud ja teras, vask, alumiinium ja nikkel) **netoeksportija**. Aastatel 2004–2016 **suurenes ELis märkimisväärselt kauplemine** plasti, paberi ja papi, vase, alumiiniumi, nikli ja väärismetallide jäätmetega, mis võimaldas ettevõtjatel nautida teise toorme ELi siseturu vilju.

Konkurentsivõime ja innovatsioon

Ringmajandusele ülemineku aitab suurendada investeeringuid ja lisandväärtust ning luua töökohti ja soodustada innovatsiooni.

Allikas: Eurostat.

2014. aastal tehti **erainvesteeringud** ringmajandusele olulistesse allsektoritesse²⁸ ligikaudu **15 miljardi euro** ulatuses (st 0,1 % SKPst). Samal aastal oli nendes sektorites üle 3,9 miljoni **töökohta**, mis on **2,3 % rohkem** kui 2012. aastal. Vaatamata majandus- ja finantskriisile loodi nendes ringmajanduse sektorites 2014. aastal ligikaudu 141 miljardit eurot **lisandväärtust**, mis on **6,1 % rohkem** kui 2012. aastal. Ringmajandusele ülemineku toetamiseks on mitu ELi rahastamisprogrammi, näiteks Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond, Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid, programmid „Horisont 2020“ ja LIFE. Lisaks avati 2017. aasta jaanuaris ringmajanduse rahastamise tugiplatvorm.

Aastatel 2000–2013 **suurenes** ringlussevõtu ja teise toorme **patentide arv 35 %**. Klaasi ringlussevõtu ELi patentid moodustavad 44 % kogu maailmas selleks otstarbeks antud patentidest. Plasti puhul on ELi patentide osakaal seevastu 18 % ja paberi puhul 23 %.

4. Kokkuvõte

Seireraamistikus kirjeldatakse täpsete näitajate abil ringmajanduse põhielemente, sealhulgas toodete ja materjalide olering, prioriteetseid valdkondi ja sektoreid ning mõju

²⁸ St korduskasutamise ja ringlussevõtu toimingud. Ringmajandusse on võimalik panustada ka rentimise ja liisimise valdkonnas, mis küll praegu ei ole hõlmatud, kuna praeguses statistikas ei saa piisava täpsusega vahet teha nendel toimingutel, mis ringmajandust selgelt toetavad ja mis mitte. Vt täpsemalt komisjoni talituste töödokumendist.

konkurentsivõimele, innovatsioonile ja töökohtadele. Raamistikku saab kasutada vahendina, et jälgida peamisi arengusuundi ringmajandusele üleminekul, hinnata, kas kehtivad meetmed ja kõigi osaliste jõupingutused on olnud piisavalt tõhusad, ning aidata välja selgitada liikmesriikide parimaid tavasid, mida saaks teistega jagada.

Näitajaid hakatakse pidevalt ajakohastama seireraamistikku käsitleval veebisaidil²⁹. Sellel veebisaidil on esitatud ka vahendid edusammude jälgimiseks ning teave näitajaid käsitlevate meetodikate, andmeallikate, määratluste ja avaldamisnormide kohta. Komisjon jätkab täiustamist vajavate näitajate arendamist, eelkõige toidujäätmete ja keskkonnahoidlike riigihangete valdkonnas.

Seireraamistikku aitab tõhustada dialoog liikmesriikide ja sidusrühmadega. Eelkõige sõltub raamistik liikmesriikide poolt Eurostatile esitatavate andmete kvaliteedist. Komisjon kutsub töös osalema kõiki ELi institutsioone.

---

²⁹ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/circular-economy>.